

WA 4120-15/2022-w

Łódź, 4.05.2022 r.

Pan Paweł Osiewała
Prezydent
Miasta Sieradza

Urząd Miasta Sieradza
Plac Wojewódzki 1
98-200 Sieradz

W odpowiedzi na pismo Pana Prezydenta zawierające wniosek o udzielenie wyjaśnienia, czy:

- 1) skarbnik uprawniony jest do podpisania (kontrasygnaty) lub czy wymagane jest przez obowiązujące przepisy podpisanie (kontrasygnata) deklaracji wekslowej do weksla in blanco będącego zabezpieczeniem umowy (dotacji) zawartej pomiędzy Miastem (realizator projektu) i Funduszem (współfinansujący projekt),
- 2) czy w przypadku istnienia prawnych przesłanek do podpisania (kontrasygnaty) przez skarbnika deklaracji wekslowej i faktycznego dokonania tej kontrasygnaty tytułem zabezpieczenia dotacji udzielonej przez Fundusz (na ewentualny zwrot przez Miasto przyznanej i przekazanej dotacji) koniecznym jest wcześniejsze zabezpieczenie w budżecie Miasta środków (wydatki na ewentualny zwrot otrzymanej dotacji)-

uprzejmie informuję:

Ze skierowanego do Izby pisma wynika, że Miasto przystąpiło do realizacji projektu ekologicznego współfinansowanego ze środków WFOŚiGW. Fundusz współfinansuje projekt przekazując bezzwrotne środki finansowe – dotację. Projekt nie jest współfinansowany pożyczką. Strony (Miasto i Fundusz) zawierają umowę określającą m.in. przedmiot projektu, zasady finansowania oraz zabezpieczenia. Ze strony Miasta umowa podpisywana jest przez prezydenta Miasta oraz skarbnika Miasta (kontrasygnata – potwierdzenie w budżecie Miasta (wydatki) zabezpieczenia wkładu własnego).

Fundusz przy podpisaniu ww. umowy wymaga złożenia podpisanego weksla in blanco jako zabezpieczenie udzielonej dotacji. Weksel in blanco podpisany jest wyłącznie przez prezydenta Miasta (Fundusz akceptuje takie rozwiązanie). Do przedmiotowego weksla in blanco dołączona jest deklaracja wekslowa.

Miasto stoi na stanowisku, że skarbnik nie jest uprawniony do podpisania (kontrasygnaty) weksla i jednocześnie nie istnieją prawne przesłanki pozwalające skarbnikowi dokonanie podpisania deklaracji wekslowej do weksla in blanco, zaś w przypadku hipotetycznego obowiązku – możliwości dokonania kontrasygnaty skarbnika na deklaracji wekslowej stanowiącej zabezpieczenie udzielonej dotacji – czynność taka musi być poprzedzona zabezpieczeniem w budżecie Miasta środków na ewentualny zwrot otrzymanej dotacji.

Udzielając odpowiedzi na skierowane do Izby zapytanie, w pierwszej kolejności wypada zwrócić uwagę, że zobowiązanie wekslowe jest odrębnym od zobowiązania wynikającego z umowy dotacyjnej zobowiązaniem jednostki.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 kwietnia 2017 r. Sygn. akt III CZP 117/16 cyt: „Zobowiązania wekslowe różnią się od większości pozostałych stosunków zobowiązaniowych tym,

że z ich treści nie wynika, tak jak np. ze stosunku sprzedaży lub darowizny, przyczyna zaciągnięcia zobowiązania. W przypadku zobowiązań wekslowych tkwi ona w innym stosunku prawnym, ze względu na który zobowiązanie wekslowe zostało zaciągnięte – tzw. stosunku podstawowym względem zobowiązania wekslowego (...). Relacja zachodząca między zobowiązaniem wekslowym wystawcy weksla własnego a stosunkiem podstawowym względem tego zobowiązania była wielokrotnie objaśniana. Wystarczy przytoczyć tu objaśnienia zawarte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – zasadzie prawnej - z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66 (OSNC 1968, Nr 5, poz. 79). Jak wskazano w uzasadnieniu tej uchwały, mimo iż wystawienie weksla samo w sobie nie stanowi nigdy podstawy ekonomicznej zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, a podstawa ta znajduje się w jakimś innym stosunku cywilnoprawnym łączącym wystawę weksla z remitentem, rodzi ono odrębny stosunek prawny. (...). Podsumowując, mimo iż zobowiązanie wekslowe wystawcy weksla własnego i zobowiązanie, ze względu na które wystawienie weksla własnego następuje, pozostają w ścisłym związku, to jednak chodzi tu o dwa odrębne stosunki prawne, a w razie dochodzenia roszczeń z tych stosunków - o dwie odrębne sprawy oparte na różnych podstawach faktycznych i prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2015 r., IV CSK 131/15)".

Uwzględniając powyższe, skoro zobowiązanie wekslowe rodzi odrębny od umowy dotacyjnej stosunek prawny, to stosownie do treści art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, czynność ta powoduje powstanie zobowiązania pieniężnego, dla skuteczności której konieczna jest kontrasygnata skarbnika gminy. Kontrasygnata ta, w ocenie Izby może być dokonana zarówno na wekslu / podpis skarbnika z dopiskiem "kontrasygnuję/ "jak i na deklaracji wekslowej. Jednakże problem ten jest problemem z zakresu Prawa wekslowego i rozstrzygnięcie wątpliwości w tym zakresie leży poza kompetencjami kolegium RIO.

Konsekwencją dokonania przez skarbnika gminy kontrasygnaty zobowiązania wekslowego jest konieczność zabezpieczenia w budżecie gminy środków tytułem roszczenia o wykup weksla albowiem jak sama jednostka podaje w umowie dotacyjnej kontrasygnata skarbnika nie dotyczy całego zobowiązania wynikającego z ewentualnej konieczności zwrotu dotacji lecz jedynie jako zabezpieczenie wkładu własnego do projektu.

Należy zauważyć, na co zwracał uwagę Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale z dnia 6 kwietnia 2017 r., że z chwilą powstania zobowiązania, którego źródłem jest wystawienie weksla, możliwe są dwie sytuacje, albo – raczej wyjątkowo - stosunek będący podstawą wystawienia weksla wygasa (nowacja, art. 506 § 2 k.c.), albo – zazwyczaj – oba stosunki współistnieją (art. 506 § 2 k.c.), z tym że ze względu na ten sam przedmiot roszczenia wierzyciela z obu stosunków, zaspokojenie wierzyciela następuje tylko raz; z chwilą zapłaty długu ze stosunku będącego podstawą wystawienia weksla wygasa także, w granicach zapłaty, zobowiązanie wekslowe, i na odwrót, z chwilą zapłaty weksla wygasa także, w granicach zapłaty, zobowiązanie ze stosunku będącego podstawą wystawienia weksla.

Informuję jednocześnie, że stanowisko przedstawione w niniejszym piśmie udzielone zostało w ramach prowadzonej przez Izbę działalności informacyjnej i nie ma mocy wiążącej.

Z poważaniem

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
dr Ryszard Paweł Krawczyk

Aktualizacja r. stanowiska Izby zawartego w piśmie znak: WA 4120-15/2022-w

Data aktualizacji – 8.02.2023 r.

W ocenie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi środki na pokrycie zobowiązania wekslowego powinny być zabezpieczone w budżecie jednostki samorządu terytorialnego jeżeli weksel zostanie wypełniony i przedstawiony dłużnikowi (weksel znajdzie się w obrocie, zobowiązanie stanie się wymagalne).

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
dr Ryszard Paweł Krawczyk